Raadsvoorstel

Onderwerp	Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2022
Zaaknummer	Z/22/429632
Documentnummer	INT/22/1115931
Portefeuillehouder	Bart Kagei
Portefeuille	Duurzaamheid en Onderwijs
Behandelend ambtenaar/afdeling	Budi Subroto
Telefoon	0316 5951234
E-mail	b.subroto@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Voorliggend zijn twee verordeningen inzake omgang met water en riolering. In de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar' worden aanvullende regels gesteld aan het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater. De Hemelwaterverordening biedt de mogelijkheid tot het verstandig omgaan met schone waterstromen door het afkoppelen bij bestaande bouw en een verplichte waterberging bij nieuwbouw.
Hemelwater is momenteel een hot topic, door lage waterstanden en verdroging enerzijds en steeds hevigere buien anderzijds. Door slim om te gaan met de schone waterstromen hemelwater en grondwater kunnen schadelijke gevolgen voor mens en natuurlijk zoveel mogelijk tegengegaan worden. Hemelwater en grondwater zoveel mogelijk houden waar het van nature valt draagt namelijk bij aan het tegengaan van verdroging, verspilling en onnodig zuiveren van schoon water.
In de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar' worden aanvullende regels gesteld boven op de bestaande wet- en regelgeving voor het aansluiten van percelen op het openbaar riool.

2. Raadsvoorstel

1. De 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar' vast te stellen;
2. De 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar' vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet worden verordeningen vastgesteld door de gemeenteraad.

In het Watertakenplan van gemeente Zevenaar ligt de basis voor de twee voorliggende verordeningen. Met de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar' wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke watertaken en de doelstellingen uit het Watertakenplan. Er worden aanvullende voorwaarden gesteld aan het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater. Twee schone waterstromen, die zonder nadere regels vaak terecht komen in de riolering. Hierdoor wordt niet alleen het schone water onnodig gezuiverd, wat extra kosten betekent, maar hierdoor wordt ook extra verdroging veroorzaakt. Door het water zoveel mogelijk te houden waar het valt, dus op het eigen perceel, dragen wij als gemeente Zevenaar ons steentje bij aan een groenere en schonere wereld.

De Hemelwaterverordening bestaat uit twee onderdelen, namelijk het afkoppelen bij bestaande bouw en een verplichte waterberging bij nieuwbouw en toename van het bebouwd oppervlak.
Door het vaststellen van de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar' worden aanvullende regels gesteld boven op de bestaande wet- en regelgeving voor het aansluiten van percelen op het openbaar riool.

Hemelwaterverordening
Door klimaatverandering neemt de kans op onder andere wateroverlast, maar ook verdroging toe. Dat vraagt om maatregelen, die samen met bewoners en projectontwikkelaars genomen moeten worden. Door met de Hemelwaterverordening slimmer om te gaan met hemel- en grondwater dragen wij als gemeente Zevenaar bij aan het tegengaan van de nadelige gevolgen van klimaatverandering.
In de Hemelwaterverordening wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwbouw en bestaande bouw.

Nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak: waterberging
De Hemelwaterverordening geeft verdere invulling aan hoe om te gaan met schone waterstromen bij nieuwbouw en uitbreiding van het bebouwd oppervlak. Bij deze locaties wordt een waterberging verplicht. Dit houdt in dat het hemelwater lokaal, op het eigen perceel, gehouden wordt. Dit heeft meerdere voordelen. Zo wordt verdroging tegengegaan doordat het schone water blijft op de plek waar het van nature terechtkomt. Hierdoor zal minder sproeiwater nodig zijn, ook een schone waterstroom.
Door het hemel- en grondwater op het eigen perceel te houden wordt voorkomen dat dit water onterecht naar de zuivering getransporteerd wordt en daar gezuiverd wordt; kosten- en energiebesparend. Ook zal minder hemelwaterriolering nodig zijn, wat aanleg- en onderhoudskosten beperkt.
Een verplichte waterberging is een nadere invulling van de geldende regelgeving bij nieuwbouw. Waterstromen dienen al gescheiden te zijn en de perceeleigenaar is in beginsel al verantwoordelijk voor het hemelwater dat valt op het eigen perceel.
Indien er sprake is van een bijzondere omstandigheid, waarbij het water redelijkerwijs niet op eigen perceel gehouden of verwerkt kan worden, kan ontheffing verleend worden door de rioolbeheerder. Ook in het geval de perceeleigenaar een eigen idee of oplossing heeft kan dit aangedragen worden, zolang het schone water maar op het eigen perceel blijft. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg van een vijver op een groter perceel, of het bovengronds laten afstromen van hemelwater.

Bestaande bouw: lozingsverbod
In het geval van bestaande bouw kan een gebied aangewezen worden waarvoor een lozingsverbod geldt. Dit houdt in dat er vanaf een nader te bepalen datum in een bepaald gebied niet langer hemel- en grondwater mag worden geloosd in het openbaar vuilwaterriool. De gebieden worden nader bepaald en vastgesteld door middel van een Gebiedsaanwijzingsbesluit. Voor de bestaande bouw heeft vaststelling van de verordening op dit moment nog geen consequenties. In de toekomst wellicht wel maar dit dient dan expliciet aan het college te worden voorgelegd in de vorm van een gebiedsaanwijzingsbesluit.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan herinrichtingsprojecten, waarbij de riolering van gemengd naar gescheiden wordt, wat de standaard is bij nieuw aan te leggen riolering. Maar ook aan het buitengebied, waar mechanische riolering aanwezig is. Deze riolering is niet bedoeld voor het ontvangen en transporteren van schone waterstromen. Schone waterstromen op deze riolering leiden tot storingen en zelfs overlast. Los van de extra te maken kosten door zuivering van schoon water en extra onderhoud in verband met storingen en snellere slijtages. Met behulp van de Hemelwaterverordening heeft de gemeente een juridische stok achter de deur. Het is namelijk van groot belang dat we ons gezamenlijk inzetten voor een zo optimaal werkende riolering. Riolering is namelijk de basis van iedere samenleving.

De gemeente zet zich bij deze bestaande bouw projecten extra in op communicatie en samenwerking met de inwoners van gemeente Zevenaar. Bewustwording, samen de handen uit de mouwen en begeleiden in deze trajecten is een van de doelstellingen. Door samen op te treden kunnen we onze gemeente meer klimaatbestendig en voorbereid op de toekomst maken.

Aansluitverordening riolering
Met een aansluitverordening riolering legt de gemeente het beleidskader vast voor het eigendom en beheer van aansluitleidingen op de openbare riolering, zoals onderhoud, renovatie, vervanging en verstopping.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar: Invulling geven aan hoe om te gaan met hemel- en grondwater binnen gemeente Zevenaar. De hemelwaterverordening is hierbij de stok achter de deur om gezamenlijk bij te dragen aan een klimaatadaptieve gemeente door het stellen van regels.

Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar: Duidelijkheid creëren rondom de aansluitleiding op de riolering, op het gebied van eigendom, beheer, onderhoud, renovatie, vervanging en verstopping.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De Hemelwaterverordening geeft invulling aan de ambitie voor een klimaatadaptieve gemeente
Door in te zetten op het bergen van water bij nieuwbouw en toename bebouwd oppervlak, en het lozingsverbod bij bestaande bouw vermindert wateroverlast en wordt Droogte en Hittestress tegengegaan. Door klimaatverandering neemt de kans op onder andere wateroverlast en overstromingen toe. Dat levert risico's op voor onze gezondheid, veiligheid en economie. Het is van groot belang dat Nederland, maar ook zeker onze gemeente, zich aanpast aan deze veranderingen en maatregelen neemt om onder andere schade aan huizen en vitale infrastructuur te voorkomen.
In juni 2021 zijn de beleidsambities Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) vastgesteld door de gemeenteraad die de basis vormen voor de klimaatadaptieve maatregelen die we de komende jaren gaan nemen. De vaststelling en invoering van deze verordening draagt bij aan de invulling en concretisering van deze beleidsambities DPRA.

1.2. Op grond van artikel 10.32a van de Wet milieubeheer (Wm) kunnen gemeenten bij verordening regels opstellen over het lozen van afvloeiend hemelwater of van grondwater op of in de bodem of in de riolering
In beginsel zijn particulieren zelf verantwoordelijk voor het hemelwater op hun eigen perceel. De Hemelwaterverordening geeft een nadere invulling van deze verantwoordelijkheid. In de verordening is uitgewerkt dat er een waterbergingseis is bij nieuwbouw en een lozingsverbod bij bestaande bouw. Beide worden nader uitgewerkt in een Gebiedsaanwijzingsbesluit.

1.3 De verordening draagt er aan bij dat minder schoon water naar de rioolwaterzuivering wordt afgevoerd

Door het hemelwater op te vangen of gescheiden af te voeren, hoeft dit schone water niet naar de zuivering. Hiermee voorkomen we piekbelastingen bij de rioolwaterzuiveringen en werken de zuiveringen efficiënter.

1.4 De verordening gaat verdroging van de ondergrond tegen
Door hemelwaterafvoer af te koppelen en lokaal terug te brengen in het systeem, blijft het water zoveel als mogelijk op de plek waar het valt. Dit water is een buffer (in de ondergrond) voor drogere periodes.

1.5. De raad stelt de kaders vast en het college voert binnen deze kaders het beleid uit
De gebieden worden nader vastgesteld in een Gebiedsaanwijzingsbesluit. De Hemelwaterverordening en het Gebiedsaanwijzingsbesluit (inclusief kaart met gebiedsaanwijzing) worden straks, met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, onderdeel van het Omgevingsplan.

2.1 Deze Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar stelt duidelijke regels over de aansluitleiding van derden op de riolering van de gemeente
De gemeente draagt zorg voor transport van stedelijk afvalwater naar de rioolwaterzuivering. De zorgplicht voor stedelijk afvalwater vult de gemeente in door de aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool. In de vast te stellen Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar staat wie er eigenaar is van de aansluitleiding op de riolering en tot waar de verantwoordelijkheden van die eigenaren liggen. Dit voorkomt onduidelijkheid bij inwoners en gemeente, bijvoorbeeld bij een verstopping in de aansluitleiding. Met deze verordening is het duidelijk wie de verstopping moet oplossen en wie hiervoor de kosten draagt.

Alternatieven
1.1 Het alternatief "om de Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar niet vast te stellen" houdt in dat we geen verdere invulling geven aan de omgang met schone waterstromen binnen onze gemeente.
We kunnen de door de raad vastgestelde klimaatdoelen uit het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie niet halen. Daarnaast zal de verdroging verder toenemen in droge periodes en de (piek)belasting op de riolering toenemen in natte periodes.

2.1 *Als de aansluitverordening niet wordt vastgesteld dan hebben we onvoldoende juridische handvaten bij het aansluiten van percelen op het openbaar riool.*
Het alternatief om de Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar niet vast te stellen betekent dat we geen juridische handvaten hebben m.b.t. aanvullende regels boven op de bestaande wet- en regelgeving voor het aansluiten van percelen op het openbaar riool. Hierdoor kunnen ongewenste problemen ontstaan met het eigendom en beheer van aansluitleidingen op de openbare riolering. Dit heeft verhogende effect op de beheerkosten en kan zelfs nadelige milieueffecten hebben.

Kanttekening
1.1 Bewoners moeten investeren in maatregelen op eigen terrein
Om de financiële haalbaarheid van de te treffen maatregelen voor inwoners te vergroten, onderzoeken we de mogelijkheden voor subsidie samen met buurgemeenten Duiven en Westervoort en waterschap Rijn en IJssel. Het is echter van belang dat zowel op particulier terrein als op openbaar terrein voldoende waterberging wordt gerealiseerd, ook als daaraan kosten verbonden zijn. Echter wordt de mogelijkheid

geboden alternatieve maatregelen te treffen, indien deze even efficiënt zijn en het hemel- en grondwater hierdoor op eigen perceel gehouden wordt. Hierdoor zijn de kosten in de hand te houden.

1.2 *en 2.1 Samenhang met de Verordening fysieke leefomgeving (Vfl) en de Omgevingswet*
De 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar en 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar' zullen na vaststelling door de raad worden toegevoegd aan de Verordening fysieke leefomgeving (Vfl). Gemeente Zevenaar bereidt zich voor op de Omgevingswet. Daartoe worden de regels over de fysieke leefomgeving uit diverse verordeningen samengebracht in één nieuwe verordening als tussenstap naar het toekomstige omgevingsplan. Deze regels kunnen onder de huidige wetgeving niet worden opgenomen in bestemmingsplannen, omdat de regels niet de ruimtelijke ordening betreffen. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de Vfl samen met de bestemmingsplannen worden verwerkt tot één omgevingsplan. Vanuit de wens om alle relevante verordeningen, die gaan over de fysieke leefomgeving, samen te voegen, gaan de Hemelwaterverordening en Aansluitverordening riolering onderdeel uitmaken van de Vfl. De Vfl zal naar de huidige planning op 1 februari 2023 aan de raad worden voorgelegd.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
De verordeningen treden in werking op 1 december 2022. Met de frequente herzieningen van het Watertakenplan in de toekomst en tijdens het opstellen van het Omgevingsplan evalueren we de verordeningen.

7. Klimaat en duurzaamheid
Door deze verordeningen vast te stellen werken we aan het verwezenlijken van de duurzaamheidsdoelen op het gebied van klimaatadaptatie. De maatregelen die daaruit voortvloeien zijn nodig om in te spelen op de klimaatveranderingen die op ons afkomen.

8. Communicatie
Voor het vaststellen van de verordeningen is de officiële procedure van toepassing en dat betekent dat we ze via de gebruikelijke kanalen publiceren.
Daarnaast zijn er rondom dit onderwerp kansen op het gebied van communicatie waarbij we aansluiten bij de beleidsambities vanuit klimaatadaptatie. Voor wat betreft de 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar' zet de communicatie in op informatievoorziening, maar ook op het vergroten van bewustzijn. Het uiteindelijke doel is dat mensen zelf aan de slag gaan. Dat vraagt om een langdurig communicatietraject. Daarin zorgen we in eerste instantie voor algemene communicatie voor een brede doelgroep. Vervolgens bepalen we bij specifieke projecten (denk aan herinrichtingen en nieuwbouwprojecten) de invulling. We brengen het verhaal daardoor dichtbij inwoners, waarbij we de link maken met het onderwerp duurzaamheid en klimaat.
Voor de 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar' is de insteek informatief. Hiermee bedoelen we dat er een korte communicatie plaatsvindt en geen langlopend traject.

9. Kosten, baten en dekking
Niet van toepassing op dit voorstel.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/22/1116605.	Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar;
2.	INT/22/1116602	Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Daniëlle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2022
Zaaknummer	Z/22/429632
Documentnummer	INT/22/1115931

De raad van gemeente Zevenaar;

overwegende dat de raad van de gemeente Zevenaar de bevoegdheid heeft om het beleid, de kosten en de tarieven met betrekking tot riolering vast te stellen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 10:32 van Wet Milieubeheer .

besluit:

1. De 'Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar' vast te stellen;
2. De 'Aansluitverordening riolering gemeente Zevenaar' vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van gemeente Zevenaar,
gehouden op 23 november 2022.

De griffier	De burgemeester
I.M. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk